

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI

2. ULUSAL KONGRESİ

16-18 KASIM 2001
ANKARA

Ankara Veteriner Hekimler Odası

Biyologlar Derneği

Genel-İş Sendikası

HÜ Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Uzmanları Derneği

Petrol-İş Sendikası

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası

Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği

Türk Diş Hekimleri Birliği

Türk Eczacıları Birliği

Türk Hemşireler Derneği

Türk Medikal Radyoloji Teknisyenleri Derneği

Türk Psikologlar Derneği İstanbul Şubesi

Türk Tabipleri Birliği

Türk Diyetisyenler Derneği

Türk Fizyoterapistler Derneği

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI

2. ULUSAL KONGRESİ

16-18 Kasım 2001, ANKARA

KATILIMCI ÖRGÜTLER

Ankara Veteriner Hekimler Odası
Biyologlar Derneği
Genel-İş Sendikası
HÜ Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Uzmanları Derneği
Petrol-İş Sendikası
Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası
Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği
Türk Dişhekimleri Birliği
Türk Eczacıları Birliği
Türk Hemşireler Derneği
Türk Medikal Radyoloji Teknisyenleri Derneği
Türk Psikologlar Derneği İstanbul Şubesi
Türk Tabipleri Birliği
Türkiye Diyetisyenler Derneği
Türkiye Fizyoterapistler Derneği

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI 2. ULUSAL KONGRESİ

Kongre Başkanı
İsmail Hakkı Tombul

Kongre Sekreteri
Özlem Özkan

Kongre Yürütme Kurulu

Yavuz Abamor, Sevinç Altier, Betül Altuntaş, Yalçın Balkıs,
Emine Bayraktar, Pınar Çeliker, Onur Hamzaoğlu, Attila Kaya,
Erhan Nalçacı, Fatma Nişancı, Mehmet Özen, Semiha Solak,
Aynur Şahin, Yavuz Üçkuyu, Nursen Yılmaz

Kongre Koordinasyon Kurulu

Köksal AYDIN	(Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası-SE S)
Betül BİLGETEKİN	(Türk Eczacıları Birliği-TEB)
Reyhan CİNGÖZ	(Ankara Veteriner Hekimler Odası- AVHO)
İbrahim EKE	(Türk Psikologlar Derneği, İstanbul Şubesi)
Ahmet EKİNCİ	(Petrol-İş Sendikası)
Onur HAMZAOĞLU	(Türk Tabipleri Birliği- TTB)
Nihal İLDEŞ	(HÜ Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Uzmanları Derneği)
Seyit MERCANLIGİL	(Türkiye Diyetisyenler Derneği)
Faruk ÖZDEMİR	(Genel-İş Sendikası)
Nezaket ÖZGÜR	(TMRadyoloji Teknisyenleri Derneği- TMRT-Der)
Buyan ÖZÜPAK DOĞAN	(Türk Hemşireler Derneği-THD)
Hürriyet UĞUROĞLU	(Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği)
Ali YAKAR	(Türk Dişhekimleri Birliği-TDB)
Gülfidan YILDIZ	(Biyologlar Derneği-Bio-Der)
Nursen YILMAZ	(Türkiye Fizyoterapistler Derneği- TFD)

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI 2. ULUSAL KONGRESİ

BİLİMSEL DANIŞMA KURULU ÜYELERİ

(Alfabetik Sırayla)

Prof. Dr. Nurettin ABACIOĞLU	Gazi Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Farmakoloji AD
Dr. Sedat ABBASOĞLU	TTB Meslek Sağlık ve Güvenlik Dergisi Yayın Kurulu
Prof. Dr. Hamdi AKAN	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Hematoloji BD
Prof. Dr. Okan AKHAN	Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji AD
Prof. Dr. Gazanfer AKSAKOĞLU	Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Dünya ARMAĞAN	Yazar
Prof. Dr. Yavuz ATAMAN	Kimyagerler Derneği Başkanı
Dr. Dyt. Sema ATTİLA	Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Doç. Dr. İlker BELEK	Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Pof. Dr. Ferit BERNAY	On Dokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Cerrahisi AD
Prof. Dr. Yasemin BEYHAN	Hacettepe Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü
Gönül BUYAN	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
Tevfik ÇAVDAR	Araştırmacı, Yazar
Doç. Dr. Fügen ÇOKKA	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi İnfeksiyon Hastalıkları AD
Prof. Dr. Necati DEDEOĞLU	Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Ayfer EĞİLMEZ	Petrol-İş Sendikası
Doç. Dr. O. Nuran EMİROĞLU	Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Halk Sağlığı Hem.
Yrd. Doç. Dr. Alp ERGÖR	Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Doç. Dr. Feray GÖKDOĞAN	Abant İzzet Baysal Üniversitesi. Sağlık Yüksekokulu
Prof. Dr. Turan GÜVEN	Biyologlar Derneği Başkanı
Doç. Dr. Erdal İNCE	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Hastalıkları AD
Prof. Dr. Cem KAPTANOĞLU	Anadolu Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri AD
Yrd. Doç. Dr. Kasım KARATAŞ	Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu
Prof. Dr. Aytül KASAOĞLU	Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Sosyoloji
Prof. Dr. Hülya KAYIHAN	Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
Prof. Dr. Munir KINAY	Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyasyon Onkolojisi AD
Prof. Dr. Hülya KÖPRÜLÜ	Hacettepe Üniversitesi Dişhekimliği Fakültesi
İsmail Hakkı KURT	Petrol- İş Sendikası
Doç. Dr. Ayşe LİVANE OĞLU	Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
Doç. Dr. Seyit MERCANLIGİL	Hacettepe Üniversitesi Beslenme ve Diyetetik Bölümü
Pof. Dr. Tülin ÖNGEN	AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi AD
Sibel ÖZBUDUN	Hacettepe Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Antropoloji B
Musa ÖZDEMİR	Sayıştay Denetçisi
Yrd. Doç. Dr. Kayıhan PALA	Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Doç. Dr. Murat REZAKİ	Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri AD
Prof. Dr. İskender SAYEK	Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi AD
Doç. Dr. Cem SOMEL	ODTÜ İktisadi İlimler Fakültesi
Yrd. Doç. Dr. Ata SOYER	Dokuz Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Prof. Dr. Gül ŞENER	Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu
Prof. Dr. İlhan TOMANBAY	Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu
Doç. Dr. İsmail TOPUZOĞLU	Emekli Öğretim Üyesi
Yrd. Doç. Dr. Meral TÜRK	Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı AD
Av. Öztürk TÜRKDOĞAN	SES Genel Merkezi Danışmanı
Doç. Dr. Necmettin ÜNAL	Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Anestezi ve Reanimasyon AD
Prof. Dr. İşaya ÜŞÜR	Gazi Üniversitesi İktisadi İlimler Fakültesi

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI 2. ULUSAL KONGRESİ

PROGRAM

1. Gün: 16 Kasım 2001, Cuma

8.30-9.00	Kayıt	
9.15-9.30	Kongrenin Hazırlık Süreci, <i>Özlem ÖZKAN</i>	
9.30-9.45	Açılış Konuşması, <i>İsmail Hakkı TOMBUL</i>	
9.45-11.45	Panel-1: Sağlık Sektöründe Sermaye-Kar <i>Başkan: Eriş BİLALOĞLU</i> Artı Değer Teorileri ve Toplumsal Süreçte Sermaye-Kar Döngüsü <i>Dünya ARMAĞAN</i> Sağlık Hizmetlerinin Metalaşması: Neo-Liberal Tezler <i>Korkut BORATAV</i> Sağlık Sektöründe Sermaye- Kar Döngüsü, Araçları ve Mekanizmaları <i>Ata SOYER</i>	
11.45-12.00	Ara	
12.00-13.00	Sözel-poster bildiri sunumları	
13.00-13.45	Öğle Yemeği	
14.00-16.30	Grup Çalışmaları	
16.30-17.00	Ara	
17.00-19.00	Panel-2: Emegin Örgütlenmesi <i>Başkan: Ayfer EĞİLMEZ</i> Atila CİNDEMİR <i>Ankara Veteriner Hekimler Odası</i> Turan GÜVEN <i>Biyologlar Derneği</i> İ.Hakkı TOMBUL <i>SES MYK Üyesi</i> Betül ALTUNTAŞ <i>Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği</i> Onur ŞENGÜN <i>Türk Dişhekimleri Birliği</i> Mehmet DOMAÇ <i>Türk Eczacıları Birliği</i> Hüseyin OĞUZ <i>TM Radyoloji Teknisyenleri Derneği</i> İbrahim EKE <i>Türk Psikologlar Derneği, İstanbul Şubesi</i> Eriş BİLALOĞLU <i>Türk Tabipleri Birliği</i> Sema ATTİLA <i>Türkiye Diyetisyenler Derneği</i> Hülya ARIKAN <i>Türkiye Fizyoterapistler Derneği</i>	
19.30	Sosyal Program	Konser <i>Muammer KETENCİOĞLU</i>

2. Gün: 17 Kasım 2001, Cumartesi

- 9.00-11.00 **Panel-3: Sağlık Emekçilerinin Sömürüsü**
Başkan: Onur HAMZAOĞLU
Üretim Gücünün Meta Karakteri
Tülin ÖNGEN
Tarihsel ve Toplumsal Yaşantı İçinde Üretim Biçimleri
Hacer ANSAL
Sağlık Sektöründe Emek Sömürüsü
İlker BELEK
- 11.00-11.15 Ara
- 11.15-12.00 **Konferans-1: "Sağlık Çalışanlarının Sağlığı/Güvenliği İçin İşyeri Örgütlenme Birimi"**
İşyeri Örgütlenme Birimi'nin Tarihsel Süreci
SÇS Çalışma Grubu adına Özlem ÖZKAN
İşyeri Örgütlenme Birimi Uygulamasında SES
Köksal AYDIN
- 11.15-12.05 **Konferans-2: Türkiye'deki Sağlık Çalışanlarının Meslek Hastalıkları ve İş Kazaları Riskleri**
Alp ERGÖR
- 11.15-12.00 **Konferans-3: Sağlık Hizmeti Üretiminde Angarya**
Yavuz ÜÇKUYU
- 12.00-12.15 Ara
- 12.15-13.00 **Sözel-poster bildiri sunumları**
- 13.00-13.45 Öğle yemeği
- 14.00-16.00 **Forum-1: Sağlık Hizmeti Üretiminde Özlük Haklarımız**
Mithat SANCAR, Mustafa GÜLER, Osman ÖZTÜRK, Fatma TOKMAK YÜKSEL, Umut TUGAY, G.Lüey ÖZSOY, Mevlut ÜLGEN
- 16.00-16.15 Ara
- 16.15-17.00 **Konferans-4: Kentsel Kutuplaşma ve Sağlık Sorunu**
Tarık ŞENGÜL
- 16.15-17.00 **Konferans-5: Türkiye'de Beslenme Politikaları**
Gülden PEKCAN
- 16.15-17.00 **Konferans-6: Ekonomik Politikaların Hayvan Sağlığına, Hayvan Sağlığının da İnsan Sağlığına Etkisi**
Atila CİNDEMİR
- 17.00-19.00 **Grup çalışmaları**
- 19.30 **Kongre Yemeği**

3. Gün: 18 Kasım 2001, Pazar

- 9.00-10.30 **Konferans-7: Sağlık İş Kolunda Sendika ve Siyaset**
Yabancı konuk
- 10.45-11.30 **Konferans-8: Kapitalizm-İşçi Sağlığı ve ILO Standartları**
Yavuz ABAMOR
- 12.00-12.15 Ara
- 11.30-12.30 Sözel-poster bildiri sunumları
- 13.00-13.45 Öğle yemeği
- 14.15-15.00 **Konferans-9: İlacın Ekonomi Politikası ve Türkiye'de İlaç**
Nurettin ABACIOĞLU
- 14.15-16.30 **Forum-2: Geleceğin Sağlık Çalışanlarının Sağlığa Bakışı ve Önerileri**
Forum yürütücüsü: Erhan NALÇACI

15.15-16.30	Grup çalışması
16.30-16.40	Ara
16.45-17.15	Grup çalışması raporlarının sunumu
17.15-18.00	Kongre değerlendirmesi ve kongre kapanış bildirisinin okunması

GRUP ÇALIŞMALARI: *Sağlık Çalışanlarının Mesleki Riskleri ve Nedenleri*
"Toplumsal Etken"

Grup-1: Radyasyon riski altında çalışanlar

Başkan: *Münir KINAY*

Raportör: *Nezaket ÖZGÜR*

Grup-2: Kanser yapıcı maddelerle çalışanlar

Başkan: *Nurgün PLATİN*
Sema BURGAZ

Raportör: *Sevinç ALTIER*

Grup-3: Anestezi- ameliyathane ortamı riski altında çalışanlar

Başkan: *Reşat ÇETİNBAS*

Raportör: *Attila KAYA*

Grup-4: İnfeksiyon riski altında çalışanlar

Başkan: *Şadi YENEN*

Raportör: *Mehmet ÖZEN*

Grup-5: İlaç sanayi işçileri

Başkan: *Ahmet EKİNCİ*

Raportör: *Yalçın BALKIS*

Grup-6: Birinci basamakta çalışanların sağlık riskleri

Başkan: *Mustafa VATANSEVER*

Raportör: *Aynur ŞAHİN*

İÇİNDEKİLER

	<u>SAYFA</u>
Kongrenin Hazırlık Süreci, Özlem ÖZKAN	1
Açılış Konuşması, İsmail Hakkı TOMBUL	3
I. PANELLER	
Sağlık Sektöründe Sermaye-Kar	
Artı Değer Teorileri ve Toplumsal Süreçte Sermaye-Kar Döngüsü	6
<i>Dünya ARMAĞAN</i>	
Sağlık Hizmetlerinin Metalaşması: Neo-Liberal Tezler	9
<i>Korkut BORATAV</i>	
Sağlık Sektöründe Sermaye-Kar Döngüsü, Araçları ve Mekanizmaları	
<i>Ata SOYER (Yazılı metin verilmemiştir.)</i>	
Emeğin Örgütlenmesi	
Atila CİNDEMİR	<i>Ankara Veteriner Hekimler Odası</i>
Turan GÜVEN	<i>Biyologlar Derneği</i>
İ. Hakkı TOMBUL	<i>SES MYK Üyesi</i>
Betül ALTUNTAŞ	<i>Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği</i>
Onur ŞENGÜN	<i>Türk Dişhekimleri Birliği</i>
Mehmet DOMAÇ	<i>Türk Eczacıları Birliği</i>
Hüseyin OĞUZ	<i>TM Radyoloji Teknisyenleri Derneği</i>
İbrahim EKE	<i>Türk Psikologlar Derneği, İstanbul Şubesi</i>
Eriş BİLALOĞLU	<i>Türk Tabipleri Birliği</i>
Sema ATTİLA	<i>Türkiye Diyetisyenler Derneği</i>
Hülya ARIKAN	<i>Türkiye Fizyoterapistler Derneği</i>
Sağlık Emekçilerinin Sömürüsü	
Üretim Gücünün Meta Karakteri	32
<i>Tülin ÖNGEN</i>	
Tarihsel ve Toplumsal Yaşantı İçinde Üretim Biçimleri	39
<i>Hacer ANSAL</i>	
Sağlık Sektöründe Emek Sömürüsü	40
<i>İlker BELEK</i>	

II. KONFERANSLAR

- “Sağlık Çalışanlarının Sağlığı/Güvenliği İçin İşyeri Örgütlenme Birimi”** 50
İşyeri Örgütlenme Birimi'nin tarihsel süreci
SÇS Çalışma Grubu adına Özlem ÖZKAN
İşyeri Örgütlenme Birimi uygulamasında SES
Köksal AYDIN
- Türkiye'deki Sağlık Çalışanlarının Meslek Hastalıkları ve İş Kazaları Riskleri**
Alp ERGÖR
- Sağlık Hizmeti Üretiminde Angarya** 57
Yavuz ÜÇKUYU
- Kentsel-Toplumsal Kutuplaşma ve Sağlık Sorunu** 61
Tarık ŞENGÜL
- Türkiye'de Beslenme Politikaları** 62
Gülden PEKCAN
- Ekonomik Politikaların Hayvan Sağlığına, Hayvan Sağlığının da İnsan Sağlığına Etkisi**
Atila CİNDEMİR
- Sağlık İş Kolunda Sendika ve Siyaset**
Yabancı konuk (
- Kapitalizm-İşçi Sağlığı ve ILO Standartları** 78
Yavuz ABAMOR
- İlacın Ekonomi Politikası ve Türkiye'de İlaç** 86
Nurettin ABACIOĞLU

III. FORUM-BİLDİRİLER

Forum-1: Sağlık Hizmeti Üretiminde Özlük Haklarımız

SSK’da “Gönüllü” Çalışma Uygulaması, Nereden Nereye? 103
Osman ÖZTÜRK

Sağlık Çalışanlarının Sorunları 105
Fatma TOKMAK YÜKSEL

Kocaeli İlinde Bir Grup Sağlık Çalışanının Mesleksel Risk Algıları 109
Kocaeli Tabip Odası Pratisyen Hekim Komisyonu

Sendika ve Özlük Haklarımız 110
Mevlut ÜLGEN

Forum-2: Geleceğin Sağlık Çalışanlarının Sağlığa Bakışı ve Önerileri

Tıp Eğitimi ve Sağlık Politikaları Üzerine Bir Değerlendirme 112
Ayşe Gül URYAN, Deniz TOLGA

Eczacılık Öğrencileri ve Sağlığa Bakış”
114
Ahmet Tarık YENİL

Sağlık Sistemine Hemşirelik Öğrencilerinin Bakışı 116
Asiye YAŞAR, Eylem TOĞLUK

Fizyoterapi Öğrencilerinin Sağlığa Bakışı 118
Çiçek KAYA

Dişhekimliği Öğrencilerinin Sağlığa Bakışı 120
Sevgi DUTAĞACI

Öğrencilerin Eğitim ve Bilimsel Yönteme Bakışları
Hatice KARPİŞ, Sevda AYDIN, Ali İSTANBULLU
(Yazılı metin verilmemiştir.)

Öğrenci Örgütlenmesi
Özgür ÇİÇEKLİ, Oktay ÇİDAMAL, Berivan SUBAŞI
(Yazılı metin verilmemiştir.)

Eğitim Sırasında Öğrencilerin Sosyal Olanakları

*Ulaş AKSAKALLI, Oktay ASLAN, Umut TOPAL, Hatice KARPİŞ,
Özgür PİŞKİN (Yazılı metin verilmemiştir.)*

Öğrencilerin Sağlık Hizmeti Gereksinimleri

*Fatih UYAR, Mehmet KAHRAMAN
(Yazılı metin verilmemiştir.)*

Öğrencilerin Sağlık Sorunları

*Meriç KAYMAK, Hatice KARPİŞ, Arzu BAKAN, Çiğdem ÖCAL
(Yazılı metin verilmemiştir.)*

IV. BİLDİRİLER

A- SÖZLÜ BİLDİRİLER

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ ÖRGÜTLENMESİ

SAĞLIKTA SEKTÖRLERARASI İŞBİRLİĞİ (SÖ1) 124

*Onur HAMZAOGLU, Ata SOYER, Aynur UYSAL EMEÇ,
Birsen YILMAZ, Ebru Gül FİDAN, Esin KULAÇ, Haldun YILMAZ,
Hatice GÜL, Mecit GÖKÇİMEN, Mine KAYA, Naim NUR,
Nazan SAVAŞ, Neriman AYDIN, Nermin EROL, Oya ÖZDEMİR,
Özgür SEVİNÇ, Selda MEREY, Umut ÖZCAN*

**SENDİKAL MÜCADELEDE GERİLEMENİN PANZEHİRİ:
SİYASAL BİR İŞÇİ SINIFI HAREKETİ VE SINIF SENDİKASI
ANLAYIŞI (SÖ2) 126**

Özcan GÖKÇEK

**SAĞLIK SEKTÖRÜNDE EMERİN SENDİKAL
ÖRGÜTLENMESİ(SÖ3) 128**

Ali SEYLANI

**SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SOSYO-EKONOMİK
YAŞAM ÖZELLİKLERİ VE ÖRGÜTLENME
FAALİYETLERİNİN BELİRLENMESİ (SÖ4) 130**

Oya BAYER, Zeynel Abidin KAPLAN

ULUSAL EKONOMİ BÜTÜNÜNDE SERMAYE VE ARTIK DEĞER: SAĞLIK HİZMETLERİNİN YERİ (SÖ5)	131
<i>Erhan NALÇACI, Ayhan ALPAR, Bülent CENGİZ, Cengiz ÇELİK</i>	

MEKANİK ETKENLER

HEMŞİRELERDE BEL AĞRISI SORUNUNA ERGONOMİK KOŞULLAR (SM1)	134
<i>Ayişe KARADAĞ</i>	

SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA BEL AĞRISI (SM2)	135
<i>Emel ÖZCAN, Nehir SAMANCI, Nilüfer BALCI</i>	

HEMŞİRELERDE ÇALIŞMA KOŞULLARINDAN KAYNAKLANAN SIRT/BEL AĞRILARI VE RİSK FAKTÖRLERİ (SM3)	136
<i>Mevlûde KARADAĞ, Nurcan YILDIRIM</i>	

EDİRNE MERKEZİNDEKİ HASTANELERDE GÖREV YAPAN HEMŞİRELERDE İŞ İLE İLGİLİ RAHATSIZLIKLAR VE KONULAN TANILAR (SM4)	137
<i>İlknur DİNDAR, Halim İŞSEVER, Menşure ÖZEN, Yasemin TAZEYURT</i>	

PSİKOLOJİK ETKENLER

MARMARA BÖLGESİNDEKİ DÖRT SAĞLIK YÜKSEKOKULUNDAKİ EĞİTİCİLERİN ÖZELLİKLERİ VE MEMNUNİYET ÖLÇÜMÜ (SP1)	139
<i>Rabia SOHBET, Selma SÖYÜK</i>	

BİR DEVLET HASTANESİ VARDİYA ÇALIŞANLARINDA ANLIK VE SÜREKLİ KAYGI DURUM DEĞERLENDİRİLMESİ (SP2)	140
<i>Hülya ÇAKMUR, Ata SOYER, Sibel KIRAN</i>	

İÇEL İLİNDE GÖREV YAPAN HEKİMLERDE RUHSAL TÜKENMİŞLİK DURUMU VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER (SP3)	141
<i>Resul BUĞDAYCI, Ahmet Öner KURT, Hanife TEZCAN, Tayyar ŞAŞMAZ, Nihat KURULOĞLU, Tolga Necip YÜCEER, Bedii KÜÇÜK</i>	

EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HASTANESİNDE GÖREV YAPAN HEKİM DIŞI SAĞLIK ÇALIŞANLARININ İŞ DOYUMU, TÜKENMİŞLİK VE ÖRGÜTSEL BAĞLILIK DÜZEYLERİ (SP4) 142

Gül KİTAPÇIOĞLU, Aslı DAVAS, Ayşe GÜLER, Feride SAÇAKLIOĞLU

AYDIN İLİ SOSYAL SİGORTALAR HASTANESİNDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SİGARA İÇME DURUMUNUN VE SİGARAYI BIRAKMA KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (SP5) 143

Hatice AYDINLI, Leyla KHORSHID

SAĞLIK PERSONELİNİN ÇALIŞMA ORTAMINDAKİ STRES YAŞANTILARI VE BAŞETME DURUMLARININ BELİRLENMESİ (SP6) 144

Havva TEL, Mevlüde KARADAĞ, Hatice TEL, Şule AYDIN

HEMŞİRELERDE TÜKENMİŞLİK SENDROMU (SP7) 145

Mukadder MOLLAOĞLU, Meryem YILMAZ, Tülay KARS

HEMŞİRELERİN ÖFKE DÜZEYLERİ VE ÖFKE İFADE TARZLARI (SP8) 146

A.Birsen DURMUŞ, Hafize ÖZTÜRK, Metin KURŞUN

ÇALIŞMA ORTAMI VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ RÖNTGEN ÜNİTESİNDE ÇALIŞAN PERSONELİN SAĞLIĞI HAKKINDA BİR ARAŞTIRMA (SÇ1) 148

Halit DEMİR, Tahir ÇAKIR

İÇEL İLİNDE ÇALIŞAN HEKİMLERİN ÇALIŞMA YAŞAMLARINA İLİŞKİN BAZI ÖZELLİKLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ (SÇ2) 149

Resul BUĞDAYCI, Ahmet Öner KURT, Hanife TEZCAN, Tayyar ŞAŞMAZ, Nihat KURULOĞLU, Tolga Necip YÜCEER, Bedii KÜÇÜK

BAYAN CERRAHLARIN KARŞILAŞTIKLARI GÜÇLÜKLER “Anket Çalışması” (SÇ3) 150

Münevver MORAN, A. Polat DÜZGÜN, H.KULAÇOĞLU, M.M.ÖZMEN, Bahadır KÜLAH, T.ORUÇ, S.HATİPOĞLU, M.V.ÖZER, F.COŞKUN

- TÜTF ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİNİN SAĞLIKLARINA VE ÇALIŞTIKLARI ORTAMLARDAKİ RİSK ETMENLERİNE İLİŞKİN DEĞERLENDİRMELERİ EDİRNE - 2001 (SÇ4)** 151
*Muzaffer ESKİOCAK, Hatice GÜL ,Galip EKUKLU
Ahmet SALTİK*
- BOLU İL MERKEZİNDEKİ SAĞLIK KURUMLARINDA GÖREV YAPAN SAĞLIK ÇALIŞANLARININ LATEKS ALLERJİ PREVELANSI (SÇ5)** 152
Feray GÖKDOĞAN , Özlem ÖZKAN
- CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ ARAŞTIRMA VE UYGULAMA HASTANESİ'NDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN YAŞAM KALİTESİNİN BELİRLENMESİ (SÇ6)** 153
Arzu SEZGİN, Mine BEKAR
- İSTANBUL'DAKİ DEĞİŞİK HASTANELERDE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN MESLEKİ RİSKLERE MARUZ KALMA DURUMLARINA YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA (SÇ7)** 154
Selma SÖYÜK, Besey GÜNEŞ ÖREN
- İSTANBUL'DA HEKİMLERİN SAĞLIK DURUMLARI, SAĞLIKLA İLGİLİ DAVRANIŞLARI VE MESLEKİ RİSKLERİ (SÇ8)** 155
*Mithat KIYAK, Tuğrul ERBAYDAR, Rifat YÜCEL,
Süleyman AVCI, Özgül ATLI*

EĞİTİM

- BORNOVA SAĞLIK GRUP BAŞKANLIĞI BÖLGESİNDE ÇALIŞAN EBE-HEMŞİRELERİN HİZMETİÇİ EĞİTİM ÖNCELİKLERİNİN BELİRLENMESİ (SE1)** 157
Meral TÜRK, Meltem ÇİÇEKLİOĞLU
- BALIKESİR İL MERKEZİNDE GÖREV YAPAN SAĞLIK PERSONELİNİN AIDS BİLGİ DÜZEYLERİNİN SAPTANMASI(SE2)** 158
*Mustafa ÖZTÜRK, Ahmet Nesimi KİŞİOĞLU, Ersin USKUN,
Selma KIRBIYIK*

"İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞGÜVENLİĞİ AÇISINDAN" ÇANKAYA BELEDİYE TEMİZLİK İŞÇİLERİNİN DURUMU HAKKINDA BİR DEĞERLENDİRME (SE3) <i>Mahmut KONUK</i>	159
---	-----

DİĞER

SOSYAL SAĞLIK (SD1) <i>İlhan TOMANBAY</i>	163
---	-----

EN DEĞERLİ SERMAYEM TİCARİLEŞİYOR: SAĞLIK, SAĞLIK REFORMLARI VE SAĞLIKTA ÖZELLEŞTİRME (SD2) <i>Hasan Hüseyin YILDIRIM, Türkan YALÇIN</i>	164
--	-----

SAĞLIK EMEKÇİLERİ VE DÖNER SERMAYE (SD3) <i>Bülent CENGİZ, Erhan NALÇACI, Ayhan ALPAR, Cengiz ÇELİK</i>	166
---	-----

EDİRNE MERKEZ İLÇEDE SAĞLIK OCAKLARI, ANA ÇOCUK SAĞLIĞI VE AİLE PLANLAMASI MERKEZİ'NDE ÇALIŞAN SAĞLIK PERSONELİNİN KONTRASEPTİF YÖNTEM TERCİHLERİ, 2001 (SD4) <i>Gamze VAROL, Muzaffer ESKİOCAK, Galip EKUKLU, Ahmet SALTİK</i>	167
---	-----

YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ BİYOKİMYA LABORATUVARINDA ÇALIŞAN PERSONELİN SAÇ VE SERUM ÇİNKO DÜZEYLERİNİN SAPTANMASI (SD5) <i>Halit DEMİR</i>	168
---	-----

ISPARTA'DA BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETLERİNDE ÇALIŞANLARIN SİGARA İÇME DURUMU VE BIRAKMAYA YÖNELİK DÜŞÜNCELERİ (SD6) <i>Mustafa ÖZTÜRK, Ahmet Nesimi KİŞİOĞLU, Ersin USKUN, Selma KIRBIYIK</i>	169
--	-----

B- POSTERLER

MEKANİK ETKENLER

- HEMŞİRELERDE KLİNİK ORTAMDA VÜCUT MEKANİKLERİNİ KULLANMA VE BEL AĞRISI GÖRÜLME DURUMLARININ BELİRLENMESİ (PM1)** 171
Azize KARAHAN, Nurhan BAYRAKTAR
- HEMŞİRELERDE ÇALIŞMA KOŞULLARINDAN KAYNAKLANAN SIRT /BEL AĞRILARI VE KORUNMA ÖNLEMLERİ (PM2)** 172
Medine ÇALIŞKAN YILMAZ
- SAĞLIK ÇALIŞANLARINDA AĞRI ANALİZİ (PM3)** 173
A KİTİŞ, Uğur CAVLAK, H ZEYBEK
- HEKİMLERDE KAS- İSKELET SİSTEMİ PROBLEMLERİNİN İNCELENMESİ (PM4)** 174
N Büker, E Aslan, F Altuğ, Uğur CAVLAK

BİYOLOJİK ETKENLER

- HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN HEPATİT İNFEKSİYONU GEÇİRME VE AŞILANMA DURUMLARININ İNCELENMESİ (PB1)** 176
Ayfer KARADAKOVAN
- HEMŞİRELERİN KAN VE VÜCUT SIVILARI İLE BULAŞAN İNFEKSİYON HASTALIKLARININ ÖNLENMESİNE İLİŞKİN UYGULAMALARIN İNCELENMESİ (PB2)** 177
Sibel KIRTLAR, Leyla KHORSHID
- ETİK AÇISINDAN AIDS ve SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI (PB3)** 178
Hafize ÖZTÜRK

KİMYASAL ETKENLER

- KİMYASAL REAKTİF ORTAMINDA BİYOKİMYA,
HEMATOLOJİ VE MİKROBİYOLOJİ LABORATUVARINDA
ÇALIŞAN SAĞLIK PERSONELİNİN DURUMU (PK1)** 180
Halit DEMİR

PSİKOLOJİK ETKENLER

- EDİRNE MERKEZİNDEKİ HASTANELERDE GÖREV YAPAN
HEMŞİRELERDE TRAVMALAR VE İŞ DOYUMU (PP1)** 182
İlknur DİNDAR , Halim İşsever, Meşure ÖZEN

- ISPARTA İL MERKEZİNDE BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETİ
VEREN KURUMLARDA ÇALIŞAN PERSONELDE TÜKENMİŞLİK,
İŞE BAĞLI GERGİNLİK VE İŞ DOYUMU DÜZEYLERİ (PP2)** 183
Mustafa ÖZTÜRK, Ahmet Nesimi KIŞIOĞLU, Selma KIRBIYIK, Ersin USKUN

- YABANCILAŞMA (PP3)** 184
Mahire TAŞ

- BORNOVA SAĞLIK GRUP BAŞKANLIĞI BÖLGESİNDE GÖREV
YAPAN EBELERİN İŞ DOYUMU, TÜKENMİŞLİK, ÖRGÜTSEL
BAĞLILIK DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ (PP4)** 185
Gül KİTAPÇIOĞLU, Aliye MANDIRACIOĞLU

- BORNOVA SAĞLIK GRUP BAŞKANLIĞI BÖLGESİNDE GÖREV
YAPAN EBELERİN İŞ GÜÇLÜĞÜ FAKTÖRLERİNİN
BELİRLENMESİ VE İŞ DOYUMU, TÜKENMİŞLİK, ÖRGÜTSEL
BAĞLILIK ÜZERİNE ETKİSİ (PP5)** 186
Gül KİTAPÇIOĞLU, Aliye MANDIRACIOĞLU

ÇALIŞMA ORTAMI VE ÇALIŞMA KOŞULLARI

- SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK İŞYERİ ŞİDDETİNİ
ÖNLEMELİK İÇİN ÖNERİLER (PÇ1)** 188
Özge UZUN

BORNOVA SAĞLIK GRUP BAŞKANLIĞI BÖLGESİNDE GÖREV YAPAN EBELERİN İŞ GÜÇLÜĞÜ FAKTÖRLERİNİN BELİRLENMESİ (PÇ2) 189

Gül KİTAPÇIOĞLU, Aliye MANDIRACIOĞLU

SAĞLIK PROFESYONELLERİNİN KARŞILAŞTIĞI SOSYAL RİSKLER VE ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER (PÇ3) 190

Şükran SEVİMLİ

BOLU İL MERKEZİNDEKİ SAĞLIK ÇALIŞANLARININ BİRİNCİ BASAMAK SAĞLIK HİZMETİ GEREKSİNİMLERİNİN BELİRLENMESİ (PÇ4) 191

Özlem ÖZKAN, Feray GÖKDOĞAN

EĞİTİM

LABORATUVAR ÇALIŞANLARININ KAN VE VÜCUT SIVILARIYLA BULAŞAN HASTALIKLARDAN KORUNMASINA YÖNELİK HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMI DEĞERLENDİRMESİ (PE1) 193

Meral TÜRK, Meltem ÇİÇEKLİOĞLU

ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SERTİFİKA PROGRAMLARI KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ (PE2) 194

Nuran GÜLER, Mevlüde KARADAĞ, Mukadder MOLLAOĞLU

DİĞER

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ EBELİK LİSANS MEZUNLARININ MESLEĞİNE BAKIŞI (PD1) 196

Rabia SOHBET, Dilek AKYILDIZ

GELİŞMİŞ ÜLKELERLE TÜRKİYE’NİN KİMİ SAĞLIK GÖSTERGELERİ YÖNÜNDEN KARŞILAŞTIRILMASI (PD2) 197

Sabahattin TEKİNGÜNDÜZ, Ömer R. ÖNDER

İsmail Hakkı TOMBUL'un Kongre Açılış Konuşması
Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 2. Ulusal Kongre Başkanı

Değerli katılımcılar!

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri, Emek Dostları,

Sağlık çalışanlarının sağlığı çalışma grubunun bu alanda çalışma yürüten duyarlı örgütler ve duyarlı insanlarımızla el ele vererek, omuz omuza vererek gerçekleştirdiği bugün ikincisi düzenlenen Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Ulusal Kongresine hoş geldiniz.

Tarih boyunca emekçilerle, onlara belli bir yaşam tarzını, sömürüyü dayatanlar arasında bir mücadele vardır. İşte bu yılki Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 2. Ulusal Kongre'sinin temel amacı, bu mücadelenin temel özelliklerini açığa çıkarmaktır. Üretim ilişkilerinden açığa çıkan sorunların sağlık alanındaki boyutlarını tanımlı hale getirmek, emek sömürüsüyle sağlık çalışanlarının sağlığı arasındaki bağlantıyı tanımlayabilmektir.

Evet, bizim dışımızda belirlenen ve bizlere dayatılan bir çalışma yaşamı vardır. Bu yaşam bir çok sorunu giderek derinleştirerek, çözümsüzleştirerek devam etmektedir. Sağlık çalışanlarının sağlığını etkileyen meslek hastalıklarını, iş kazalarını, iş risklerini de açığa çıkaran bu yaşamdır.

Daha kongrenin başında şöyle bir sonuç çıkarmak mümkündür. “Bizim dışımızda belirlenen ve akıp giden bu çalışma yaşamına müdahale edebildiğimiz oranda sorunlarımız azalacak ve mücadele yoğunlaştıkça bu yaşamın belirleyeni bizler olacağız.”

Sendikamızın bu alandaki yeri ve önemi de tam bu noktada açığa çıkmaktadır. Zira sendika çalışanların ekonomik, sosyal, özlük hakları ve demokratik hakları için mücadele veren bir kurum olmanın yanı sıra, içinde yaşadığımız kapitalist toplumda bu mücadelenin asıl anlamı, sömürüyü sınırlandırmak ve çalışma yaşamında emekçilerden yana belirleyen olabilmektedir.

Sendikamız SES bileşenleri Genel Sağlık-İş, Tüm Sağlık-Sen, Sağlık-Sen ve Sosyal Hizmet-Sen'in birleşmesiyle 1998 yılında kurulmuştur. 1989'larda başlayan kamu emekçileri sendikal haklar ve özgürlükler mücadelesinde sağlık ve sosyal hizmet iş kolunda çok önemli kazanımlar elde etmiştir. Siyasi iktidarların yasaklayıcı, sınırlayıcı, baskıcı politikalarını bu alanda defalarca boşa çıkardık.

Bugün geldiğimiz aşama; bize dayatılan toplu görüşme ve sendikal faaliyetleri sınırlama zihniyetini boşa çıkaracağımız, toplu görüşmeyi, toplu sözleşmeye çevireceğimiz, üretimden gelen gücümüzü kullanarak hak grevleri, iş bırakmalar yapacağımız aşamadır.

Evet toplu görüşmeyi, toplu sözleşmeye çevireceğiz.

Çalışma yaşamını yalnızca ekonomik taleplerle ifadelendiren sendikal eğilimlerden farklı olarak, çalışma yaşamının bütününe müdahale eden, çalışanları bilinçlendiren ve mücadeleyi sürekli hale getiren bir perspektifle hareket ediyoruz. Sağlık çalışanlarının çalışma yaşamından kaynaklanan her türden sorunlarını, (meslek hastalıkları, iş kazaları, iş riskleri) koruyucu, kalıcı ve çalışanların denetiminde oluşturulacak birimlerle çözeceğiz. Toplu sözleşme taslağımız ekonomik taleplerle sınırlı olmayacak.

Bugüne değin yürüttüğümüz fiili- meşru mücadeleyle elde ettiklerimiz bundan sonra de elde edeceklerimize deneyim teşkil etmektedir.

Daha güçlü katılım, daha güçlü sendikal mücadeleyle sağlık çalışanlarına dayatılan bu yaşamı reddetmek, özlemlediğimiz özgür yarınlara ulaşmak için daha fazla örgütlenme, daha fazla mücadele.

Sağlık alanına ilişkin tüm birikimleri, deneyimleri toplu sözleşme masasına taşıyabilmek için, bu alandaki tüm duyarlı insanlarımızı sendikal örgütlülüğe davet ediyoruz.

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SAĞLIĞI 2. ULUSAL KONGRESİ KAPANIŞ BİLDİRGESİ

Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 2. Ulusal Kongresi, Dünyada ve ülkemizde sınıfımıza yeni saldırıların yaşandığı bir tarihte, on iki meslek örgütü ile üç sendika tarafından geniş bir katılım coşku ve kararlılıkla gerçekleştirildi.

Dünya kapitalizminin ekonomik-politik krizi aşmadaki argümanları iflas etmeye devam etmektedir. Öyle ki, doksanlı yıllarla başlayan tek kutupluluk, son birkaç yıldır ABD'nin pervasızca "tek egemene" oynadığı bir sürece dönüştü. Bunu sağlayabilmek amacıyla, Balkanlarda ülkeleri parçalamak için insanların üzerine tonlarca bomba yağdırdılar. Ortadoğu'da maşalarını Filistin halkını yok etmeye programladılar. Irak'ta binlerce çocuğun açlıktan ve hastalıktan ölmesinin aracı oldular. Son olarak da, terörist saldırıyı bahane edip, emperyalizmin terörist kimliğini saklamaktan kaçınmadan, Kafkaslar düzenlemesi için Afgan halkını hastanelerde, evlerde bombalıyorlar. Afrika'da, Latin Amerika'da, Doğu Avrupa'da yoksulların ve açlık sınırında yaşayanların sayısı, bu ülkelerdeki kaynaklara el konulması pahasına artıyor.

Ülkemizde de 80'li yılların başında uygulamaya konan ekonomik politikaların sonucunda, kamusal kaynakların; özelleştirmelerle, iç ve dış borçlanmalar, sermayeye devredilmesi, üretim yerine para üzerinden para kazandırılmasına kısaca, IMF, Dünya Bankası ve ulusal sermaye üzerinden emperyalistlerin egemenliğinin sağlanmasına çalışılmakta, emekçiler örgütsüzleştirilmektedir. İşsizlik ve yoksulluk artarken, hükümet ve patronlar yüzde yüzleri aşan enflasyonlara rağmen ücret indirimlerine gitmekte, zorunlu emeklilik uygulamaları hız kazanmaktadır. Güneydoğu bölgesinden yaşanan zorunlu göçün etkisiyle kent yoksulları artmaktadır.

Patronlar ve hükümet, krizi aşmanın yolunun, insanı ve doğayı öldürmek pahasına Bergama altının çıkartılmasından, Afganistan'dan yapılan askeri bir müdahalenin benzerinin Kuzey Irak'a da yapılmasında geçtiğini haykırıyorlar. Emperyalist saldırıların yıkıcılığı emekçileri pasifliğe ve atalete sürüklüyor. Bunlar yaşanırken; emekçiler siyasi gerçekliği olmayan kompartımanlara bölünmeye çalışılmakta, birçok alt kimlik öne çıkartılmaktadır. Emekçi örgütleri de bu saldırıların etkisiyle, üyelerinin geleceğini ipotek altına alan resmi politikaların üretildiği, insansız mekanlara dönüştürülmek istenmektedir.

Kapitalizmde hayatın öznesi kardır. Ve insan şeyleştikçe sistem varlığını sürdürebilir. Bizler, sağlık emekçileri olarak kendi sektörümüzdeki mesleki farklılıkları bir kimlik olarak reddedip, her türlü ideolojik saldırıya rağmen, üst kimliğimizin belirleyiciliğinde bir araya

geldik. Birlikte olduğumuz üç gün içinde, insanın hayatın öznesi olabileceği bir toplumsal yaşantının varlığını ve bunun gerçekleştirebilmenin araçlarını yeniden üretimlerimizle ortaya koyduk, paylaştık.

“Biz sağlık emekçileri olarak; kafa ve kol emeğinin, doğu ile batının, kır ile kent ayrımının olmadığı, herkesin gereksindiği sağlık hizmetine, eğitime, beslenmeye, barınmaya ve üretme ortamına ulaşabileceği “EŞİTLİKÇİ” bir toplumsal yaşantının yine bizler tarafından gerçekleştirilebileceğine inanıyor, bütün sağlık emekçilerini bu mücadelede taraf olmaya davet ediyoruz. Bu noktada;

1- Kongrenin hem katılımcı örgütler hem diğer katılımcılar açısından genelde her alanda, özelde sağlık sektöründe yaşadığımız pek çok sorunun etkeninin “Kapitalist Üretim İlişkileri” olduğu vurgusunu tekrar gündeme getirdi.

2- Bu vurgu, ortak bir zemin üzerinden, tüm sağlık emekçilerinin sınıftan yana mücadelesinde - kimimiz için tekrar, kimimiz için yeni- siyasallaşmanın ne kadar önemli olduğunu açığa çıkardı.

3- Bu iki ve birbirini tamamlayan vurgu, mevcut ve yeni katılacak örgütlere ve üyelerinin omuzlarına, “SINIFSIZ VE EŞİTLİKÇİ Bir Toplumsal Yaşantıyı ” gerçekleştirebilmenin sorumluluğunu bir kez daha yükledi.

4- Bu sorumluluk, sağlık hizmeti üretimini gerçekleştirdiğimiz ortamlarda, bıkmadan, usanmadan, umutsuzluğa düşmeden örgütlenme ve siyasallaşma çalışmalarına hız vermemiz gerekliliğini önümüze koydu.

5- Kongrede sunduğumuz SES Sağlık Çalışanlarının Sağlığı Komisyonu tarafından yürütülmekte olan “Sağlık Çalışanlarının Sağlığı/Güvenliği İçin İşyeri Örgütlenme Birimi” siyasallaşmanın ve örgütlenmenin önemli bir aracıdır. Ve iki yıl sonra tekrar gerçekleştireceğimiz kongrede bunu hayata geçirerek, sonuçlarını birlikte tartışmalıyız. Tüm katılımcılar paylaşmalı, katılmalı ve desteklemelidir.

6- Sağlıkçının Sağlığı Bülteni’ne, SES SÇS Komisyonu broşürlerine çalıştığımız ortama ilişkin öykülerimizi, zorluklarımızı, önerilerimizi iletelim ki diğer sağlık emekçisi arkadaşlarımızla paylaşabilelim, birlikte çözümleyebilelim.

7- Sınıfsız ve sömürsüz bir dünyadaki toplumsal yaşantı için sendikal örgütlenme sağlık emekçilerinin *Üretimden Gelen Gücünü Kullanma* adına önemli bir fırsattır. Ve örgütlenmede, ortak mücadele zemini yaratmada, sözü edilen gücü kullanmada hepimize ödevler düşmektedir.

8- SÇS Çalışma Grubu’nun sekreteryasını yürüterek, iki yıl sonra düzenlenecek Sağlık Çalışanlarının Sağlığı 3. Ulusal Kongre’sine kadar olan süreci çoğalarak, bir arada üretelim.